

TOIMINTAKERTOMUS 2025

Johdanto

Vuosi 2025 oli perinteinen toimintavuosi. Päätapahtumia olivat heinäkuussa järjestetty kulttuuripatikointi reitillä sekä Juminkeon järjestämä runolaulutapahtuma Hietajärven perinnetalossa. Bussiretki Suomen vianalaisyliin oli onnistunut. Vuoden aikana on jatkettu reitin kunnostusta, edistetty reitin suojelua ja markkinoitu yhdistystä yleisötapahtumissa ja sosiaalisessa mediassa. Yhdistyksen nettisivujen tekninen alusta ja visuaalinen ulkoasu uusittiin. Yhdistyksen nimissä julkaistua POLKU- ja VAELTAJAT -antologiaa on myyty postin välityksellä ja mm. Vuokin kaupassa ja eri tilaisuuksissa.

Hallinto

Vienen reitti ry:n yleiskokouksessa Suomussalmen Kumppanuustalossa 22.3.2025 hyväksyttiin toimintakertomus 2024 ja toimintasuunnitelma 2025 ja valittiin hallitus. Hallitus on kokoontunut vuoden aikana kymmenen (10) kertaa. Paavo Keränen puheenjohtaja, Kajaani/Vuokki (10), Marja Kynkäänniemi sihteeri, Oulu (10), Anne Juntunen taloudenhoitaja, Oulu/Vuokki (10), Antero Kyllönen, Kajaani/Vuokki (8), Anja Lahma-Mulari, Suomussalmi (2), Raimo Reinikainen Kajaani (2), varalla Virpi Juvonen, Paltamo (1).

Hallitus on toiminut aktiivisesti ja kokoontunut pitkien etäyhteyden vuoksi pääasiassa TEAMS-yhteyksillä.

Tapahtumat, neuvottelut, aloitteet

Heinäkuun 27 päivänä toteutettiin perinteinen Vienen reitin patikointitapahtuma. Tilaisuuteen järjestettiin bussikuljetus Suomussalmelta. Runolaulusta vastasi Pekka Huttu-Hiltunen ja Kuhmon musiikkiopistosta Juuso Palsio. Oppaina bussissa toimivat Olavi Seppänen ja Paavo Keränen, jotka kertoivat Suomussalmen ja Vuokin sekä Vienen reitin kulttuurihistoriaa. Marja Kynkäänniemi kertoi matkamiehen ristin historiaa ja merkkipuulla Jaakob Fellmanin matkasta Vuokissa ja Vienassa. Yhdistyksen tapahtumien tarjoilujärjestelyt toteutettiin talkootyönä. Järjestelyihin sisältyivät tarjoilujen suunnittelu ja hankinta, tarjoilujen kuljetus tapahtumapaikalle, laavun valmistelu sekä opasteiden suunnittelu ja asettaminen. Järjestelyt mahdollistivat tapahtumien sujuvan toteutuksen ja paransivat osallistujien viihtyvyyttä. Tapahtumassa kirjoitettiin Elävä Runo-yhteisruno. Patikointiin osallistui 40 henkeä. Päivän tapahtumaan saatiin opetus- ja kulttuuriministeriöltä Castrenin seuran kautta avustusta. Yhdistyksen jäseniä osallistui Hietajärven perinnetalossa 19.6. Jussi Huovisen muistokonserttiin, johon osallistui noin 50 henkeä.

Yhdistys järjesti 14.9.2025 bussiretken Suomen vianalaisyliin. Retki herätti suurta kiinnostusta. Kaikki halukkaat eivät mahtuneet mukaan. Osallistujia oli kaikkiaan 49. Esko Pesonen, Paavo Keränen ja Markku Nieminen toimivat bussissa oppaina. Hietajärvellä Markku Nieminen kertoi Perinnetalosta ja Kuivajärvellä Esko Pesonen tsasounasta. Rimmin kylän Uljaskan pirtillä Pirjo Kyllönen ja Kaius Ahtonen esittelivät pirtin toimintaa ja kertoivat Ahtosen suvusta ja sen kuuluisasta esi-isästä Uljaskasta. Markku Nieminen opasti retkeläisiä karelianismin muistomerkillä,

joka on pystytetty Uljaskan pirtin pihamaalle. Retkellä järjestettiin myös Elävä runo -työpaja, jossa osallistujat loivat yhteisrunon teemalla Kylästä kylään. Paluumatkalla kuultiin Saara Österbergin esittely Oulujoen vesistövisio -hankkeesta, jonka tavoitteena on kehittää alueen elinvoimaa, vesien hoitoa ja kulttuuriarvojen hyödyntämistä. Suomussalmen kulttuurituottaja Veera Tavila kertoi puolestaan kunnan tulevasta kulttuuritapahtumista sekä Euroopan kulttuuripääkaupunki 2026 -hankkeesta. Olga Gokkoeva ja Sirpa Mänty puhuivat karjalan kielen opiskelusta. Bussiretkelle saatiin avustusta Suomussalmen kunnan kulltuuripalveluista ja Karjalan Sivistysseuralta.

Yksittäisten patikoiden ja maastopyöräilijöiden määrä Vienan reitillä on selvästi lisääntynyt. Heiltä on saatu positiivista palautetta.

Yhdistys oli valmistellut metsäseminaarin syyskuulle. Seminaariin oli lupautunut ministeri Sari Essayah, kirjailija Juha Hurme ja joukko muita kulttuuri- ja metsäalan asiantuntijoita. Lukuisista anomuksista huolimatta yhdistys ei saanut riittävää rahoitusta, joten seminaari jouduttiin perumaan.

Yhdistys teki kirjallisen aloitteen kunnan tekniselle lautakunnalle Malahviantielle rakennettavista pysäköintipaikoista Jumalanhyvänaholle, Porrasioen sillan kupeelle ja Syntisenkankaalle. Perusteluna on liikenneturvallisuuden parantaminen ko. maantiellä. Kunta vastasi, ettei pysäköintipaikkoja tarvita, koska liikenne Malahviantielle on niin vähäistä, ja koska maanomistajat vastustavat uusia parkkipaikkoja.

Yhdistys teki kirjallisen aloitteen kunnan tekniselle lautakunnalle, että kunta kutsuu koolle työryhmän, josta oli sovittu vuonna 2000. Työryhmän tehtävänä on päivittää ajan tasalle Kainuun liitossa vuonna 2017 valmistellun Vienan reitin suunnat -asiakirjan, jossa on yksityiskohtaisesti sovittu eri toimijoiden vastuut ja työnjako Vienan reitillä. Asiakirjan olivat allekirjoittaneet Kainuun liitto, Kainuun ELY-keskus, Suomussalmen kunta, Kainuun Museo, Metsäkeskus, Metsähallitus, Vuokin kyläyhdistys ja Vienan reitti. Vuonna 2000 Kainuun liitto luopui reitin toimintamallin vetovastuusta. Samalla sovittiin, että kunta ryhtyy vetämään hanketta, ja puheenjohtajana toimii tekninen johtaja. Kunnan tekninen johtaja on ilmoittanut kutsuvansa työryhmän koolle vuoden 2026 alkupuolella.

Yhdistyksen aloitteesta vuonna 2023 oli perustettu yhteistyöryhmä, jonka tehtävänä oli pystyttää muistomerkki Suomussalmen uudisasutuksen käynnistymisestä 1600-luvun alussa. Mukana olivat Suomussalmen kunta ja seurakunta sekä Vuokin kyläyhdistys, Vuokin rajaseutukirkko ja Vienan reitti. Yhdistyksen vetäjänä toimi Paavo Keränen. Marraskuussa hanke oli jo loppusuoralla, kunnes Suomussalmen kunta sanoutui irti hankkeesta, koska työryhmä ei ollut siihen mennessä päässyt yksimielisyyteen muistomerkkiin tulevasta tekstistä. Kunnan peruuttaessa rahoituksen, hanke jouduttiin keskeyttämään.

Metsähallitus on toteuttanut harvennushakkuut Syntisenkankaalla yhdistyksen antaman lausunnon mukaisesti. Harvennushakkuut ko. alueella jatkuvat kesällä 2026 suojavyöhykkeellä sopimuksen mukaisesti metsurityövoimalla.

Metsähallituksen ja muutaman yksityisten maanomistajien suojelutoimenpiteiden seurauksena yli puolet Vienan reitin polkureitistä on saatu suojelun piiriin.

Marraskuussa yhdistys oli mukana omalla osastolla Kainuun kirjamesseilla Sotkamon kirjastossa.

Elävä Kainuu Leader 2022-2024

Reitille on asennettu lisää opasviittoja. Elävä Kainuu Leaderin loppuraportti on toimitettu Kainuun ELY-toimistoon 3.2.2025. Yhdistykselle on otettu vakuutukset tapahtumia ja talkoita varten.

Yhdistyksen oma työ

Yhdistyksen jäsenet ovat huolehtineet polttopuista reitin nuotiopaikoille ja huolehtineet yleisestä siisteydestä reitillä ja nuotiopaikoilla. Kunta on hoitanut Jumalanhyvänahon laavulle nuotiopuita. Yhdistyksen verkkosivujen ja sosiaalisen median kanavien ylläpito toteutetaan talkootyönä. Työ sisältää verkkosivujen päivitykset, säännöllisen sisällön tuottamisen sekä yhdistyksen toiminnasta viestimisen sosiaalisen median kanavissa.

Yhteistyö maanomistajien kanssa

Kainuun ELY-keskuksen päätöksellä Vienan reitin opastaulujen ylläpito ja hallinnointi ovat siirtyneet elokuussa 2021 Vuokin kyläyhdistykseltä Vienan reitti ry:lle. Reitin varrelle aikanaan pystytetyt opastaulut vaativat kunnostusta. Vienan reitin rakenteiden ylläpidossa vastuutahot päivitettiin ja listattiin. Rakenteiden ylläpito jakautuu Vienan reitti ry:n, Suomussalmen kunnan vastuulle ja Rautiaisen mylly yksityisten maanomistajien vastuulle.

Yhteistyö reitillä

Vienan reitti ry on solminut aiemmin aiesopimuksen Venäjän tiedeakatemia Karjalan tiedekeskuksen Kielen, kirjallisuuden ja historian laitoksen kanssa. Yhteistyötä on tehty myös Vuokkiniemen kulttuuritalon kanssa. Ukrainan sodan vuoksi virallinen yhteistyö on jouduttu keskeyttämään.

Yhdistys on pitänyt yhteyttä Karjalan Sivistysseuraan. Yhdistys on toiminut yhteistyössä Elias Lönnrot -seuran, Runolaulu Akatemian ja Juminkeko-säätiön kanssa.

Aloitteet ja kannanotot

Valtioneuvosto on marraskuussa 2021 nimennyt Kuivajärven ja Hietajärven sekä Murhisalon suojelualueen valtakunnallisesti merkittäväksi maisema-alueeksi. Tämä luo hyvät edellytykset muodostaa valtakunnallisen suojelualueen ja Vienan reitin välinen alue maakunnallisesti arvokkaaksi maisema-alueeksi. Kainuun ELY-keskus palkkasi 2024 suunnittelijan laatimaan "VIENAN VERÄJIÄ, KAINUUN LAITAMIA Maisemanhoito- ja käyttösuunnitelman päivitys"-suunnitelman. Yhdistyksen jäsenet ovat aktiivisesti osallistuneet suunnitelman laatimiseen ehdotuksien ja kommentein. Yhdistys on antanut luonnoksesta lausunnon, ja hoito- ja käyttösuunnitelma valmistui loppuvuonna 2025. Siinä on seikkaperäisesti esitelty Vienan reitti ja ympäristö sekä huomioitu myös Vienan reitin suojelu- ja kehittämistoimenpiteet Suunnitelmaan on määritelty myös Vienan reitin hoito- ja käyttövastuut.

Museovirasto on inventoinut polun ajan tasalle ja määritellyt suojeluun polun ja polkuun rajoittuvan metsän I2023. Museovirasto julkaisi 5.10.2023 tekemänsä päätöksen

muinaismuistolain (295/63) 5§ mukaisen muinaisjäännoksen ja sen suoja-alueen vahvistamisesta Vienan reitillä.

Ympäristöministeriö on hyväksynyt valtakunnallisesti merkittävät arkeologiset kohteet (VARK). Mukaan on päässyt Vienan reitin varrella Jysmänniemi Vuokkijärven eteläpäässä, Honkisaari Vuokkijärven pohjoispäässä ja Isoautio Vienan reitin läheisyydessä Aittojärven pohjoispäässä.

Yhdistyksen hallitus on esittänyt huhtikuussa 2023 Vienan reitin saamista kokonaisuudessa valtakunnallisesti avokkaiden arkeologisten kohteiden joukkoon. Vienan reittiä tukevia lausuntoja antoivat myös Kainuun ELY-keskus ja ympäristöneuvos Tapio Heikkilä ympäristöministeriöstä. Hankkeesta on keskusteltu Kainuun ELY-keskuksen kanssa, joka esittää, että se otetaan esille Suomussalmen kunnan vetämässä työryhmässä.

Suomussalmen kunnan teknisen osaston kanssa on neuvoteltu rakenteista, ylläpidosta, infotauluista ja parkkipaikoista. Suomussalmenkunnan matkailutoimen kanssa käydään jatkuvaa tiedonvaihtoa ja kehittämiskeskusteluja.

Tiedottaminen ja markkinointi

Yhdistys julkaisee omilla Facebook-, Instagram- ja vienanreitti.fi -sivuilla säännöllisesti ajankohtaisia nostoja reitin tapahtumista, luontokohteista, retkeilymahdollisuuksista, alueen palveluista, yhdistyksen toiminnasta, tulevista tapahtumista ja ajankohtaisista aiheista. Tiedottamisen tavoitteena on antaa vinkkejä reitin kävijöille ja ylläpitää vuoropuhelua yhdistyksen kanssa. Sidosryhmäviestintää tehdään eri yhteistyökumppaneille, alueen palveluntuottajille, matkailu- ja kulttuuritoimijoille sekä muille yhdistyksille.

Yhdistyksen jäsenviestintää lähetetään 3-4 kertaa vuodessa jäsenkirjeillä sähköpostitse. Facebook- ja Instagram-sivujen seuraajamäärä on yhteensä 1711 seuraajaa. Nettisivujen linkkiä on hakutuloksissa klikattu 6800 kertaa vuoden aikana. Yhdistys on tuottanut 3 mediatiedotetta paikallisiin ja valtakunnallisiin medioihin. Kaikki tiedotteet on julkaistu Ylä-Kainuu -mediassa ja osa Kainuun Sanomissa sekä Kuhmolaisessa.

Vienan reitti on vuoden aikana ollut pariin otteeseen esillä YLE:n Egenlandin ohjelmassa uusintana.

Vienan reitti ry:llä on 2025 lopussa 38 maksavaa jäsentä. Yhdistys on saanut avustusta Suomussalmen kunnalta (500 €), Karjalan Sivistysseuralta (1000 €), opetus- ja kulttuuriministeriöstä Castrenin seuran kautta (2500 €). POLKU- ja VAELTAJAT -antologiaa on myyty jäsenille (20 €) ja muille (25 €). Yhdistyksen varsinainen toiminta vuoden lopussa on ylijäämäinen + 689,73 €. Jäsenmaksuista kertyi tuloa 620,00 €, kirjamyynnistä 400,00 € ja tapahtumista 1017,00 €. Pankkitilin saldo tilikauden lopussa 4 698,50€.

Lahjoitukset

Karjalan Sivistysseuran ja Elias Lönnrot -seuran lahjoittamaa Viena- ja Kalevala-aiheista kirjallisuutta on myyty tilaisuuksissa.

Hankinnat

Vienan reitti ry
Y-tunnus 3084621-8

Ei hankintoja kuluneena toimintakautena.

Vakuutukset

Yhdistyksellä on talkoo- ja tapahtumavakuutus sekä palo- ja vahinkovakuutukset rakennuksille.

Reitin rakenteet ja vastuut

	Rakenne	Vastuu
1.	Ala-Vuokin opastaulu	Vienan reitti ry
2.	Vängän opastaulu	Vienan reitti ry
3.	Vängän WC	Vienan reitti ry
4.	Kapulasilta	Vienan reitti ry
5.	Rautiaisen mylly, sauna, laavu WC	Maanomistajat
6.	Rautiaisen myllyn opastaulu	Vienan reitti ry
7.	Kivikevätin kapulasilta	Vienan reitti ry
8.	Vienan reitin merkkipuun katos	Vienan reitti ry
9.	Jumalanhyväähon laavu	Suomussalmen kunta
10.	Silta	Suomussalmen kunta
11.	Jumalanhyväähon laavun opastaulu	Vienan reitti ry
12.	Kapulasilta	Suomussalmen kunta
13.	Hyryn särkkien opastaulu	Vienan reitti ry
14.	Torniojärven markkinat-opastaulu	Vienan reitti ry
15.	Satalatvan merkkipuun katos	Suomussalmen kunta
16.	Särkänpolven-opastaulu	Vienan reitti ry
17.	Matkamiehen risti	Vienan reitti ry
18.	Porrasjoen lato	Vienan reitti ry
19.	Särkänpolven lato	Vienan reitti ry
20.	Särkänpolven kapulapitkokset ja silta	Suomussalmen kunta
21.	Särkänpolven pitkospuut	Vienan reitti ry
22.	Syntisenkankaan liiteri-+käymälä ja nuotiopaikka	Vienan reitti ry
23.	Viiangin opastaulu	Vienan reitti ry
24.	Wuokinlatvan opastaulu	Vienan reitti ry

Vienan reitti ry, hallitus 11.2.2026

